

Výročná správa občianskeho združenia „Znepokojené matky“ za rok 2022

Identifikácia občianskeho združenia

Názov organizácie: Znepokojené matky

Právna forma: občianske združenie

Sídlo: Povraznícka 3052/14, 811 05 Bratislava

Zriaďovateľ: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Registrácia 13.11.2020, číslo spisu VVS/1-900/90-60010

IČO: 53335082

DIČ: 2121534404

Kontakt: info@znepokojene.sk

Príhovor

Rok 2022 najskôr vyzeral, že nám konečne nechá vydýchnuť od pandemických obmedzení. Počas predošlých rokov nám naše stretnutia chýbali a veľmi ťažko sa nám plánovali aktivity, ale vytrvali sme. Do nového roka sme vchádzali s odhodlaním rozšíriť naše aktivity aj mimo Bratislavy. Najmä počas leta sme absolvovali veľa stretnutí so znepokojenými matkami a spoznali aktívnych ľudí vo viacerých mestách. Takéto stretnutia nie sú len snahou šíriť naše myšlienky, sú pre nás inšpiráciou a povzbudením. Naše rady rozširujú nové aktívne matky a my pokračujeme v tom, čo sme si zaumienili - upozorňovať na potrebu urgentného riešenia klimateckej zmeny.

Tento rok však pokračovali aj ďalšie otrasy v spoločnosti. Vojna na Ukrajine zmenila naše plány. Nemohli sme len tak nečinne sedieť a pozerieť. Naše požiadavky o zastavenie dodávok palív z Ruska možno niektorým ľuďom pripadali radikálne. My však na zastavení zabíjania detí, ale aj dospelých, podstupením dočasnej nepohody nevidíme nič radikálne. Vnímame to ako základnú ľudskosť. A na tú by sme v súčasných turbulentných časoch nemali zabúdať. Klimatická kríza sa zhoršuje. Prináša nestabilitu a neočakávané výzvy. Zvládnuť ich vyžaduje nielen enormné spoločné úsilie, ale najmä zotrvanie pri základných demokratických hodnotách, neustúpiť od ochrany tých najslabších a zocelenie sa voči výzvam, ktoré nás ešte čakajú.

Kto sme

Sme občianske združenie zložené z rodičov, prevažne matiek, ktoré vzniklo na jeseň v roku 2020. Naše začiatky sa datujú na jar roku 2019, kedy sa sformovala skupina matiek, ktorá sa rozhodla, že sa už ďalej nebude iba prizerať, ako študenti a mladí protestujú za riešenie klimatickej krízy. Pripojili sme sa k nim a zorganizovali Pochod za klímu v Bratislave, s účasťou okolo 500 ľudí. Od toho času sme sa zúčastnili viacerých pochodov, protestov a vystúpení, na ktorých sme našich politikov dôrazne žiadali o zmenu a prijatie systémových riešení. Pravidelne sa s politikmi stretávame a diskutujeme. Pripomienkujeme zákony a opatrenia, navrhujeme zmeny a riešenia. Stretávame sa verejnosťou, robíme osvetu a upozorňujeme na greenwashing.

Našou víziou je svet, v ktorom spoločnosť zodpovedne pristupuje ku globálnym hrozbám, uplatňuje politiky, ktoré efektívne riešia hrozby ekologického kolapsu Zeme – klimatickej krízy a krízy globálnej straty biodiverzity.

Sme ženy a matky. Sme rodičia a starí rodičia. Pochádzame z rôznych prostredí a predsa nás niečo spája: strach o budúcnosť nás a našich detí. S napätím sledujeme správy o klimatickej zmene. Nespokojne vnímame, ako adekvátne reakcie stále neprichádzajú. Nemáme super-schopnosti, netúžime po sláve. Na Zem viac nepočká. Využívame odhodlanie a spolupatričnosť na tlak na verejnosť a politikov, aby sa veci pohli správnym smerom a rýchlejšie. Nechceme sa len prizerať ako deti protestujú na námestiach po celom svete za svoju budúcnosť. V tomto boji stojíme pri nich. Musíme začať konať rýchlo, už nemáme čas! Naša spoločnosť potrebuje zmeniť návyky a priority. Potrebujeme počúvať vedcov a zastaviť emisie skleníkových plynov a udržať otepľovanie Zeme pod 1,5 stupňami Celzia, ako odporúča IPCC. Na to však musíme urobiť rýchle a účinné kroky so širokým dosahom.

Desať hodnôt

1. Každý človek je iný, dôležité je, čo nás spája – chceme lepšiu budúcnosť pre nás, naše deti, vnúčatá a ďalšie generácie.
2. Snažíme sa informovať a zdieľať aktuálne vedecké fakty a poznatky pravdivo, zrozumiteľne a s nadhľadom.
3. Chceme dosiahnuť, aby sa prijali systémové zmeny na znížovanie emisií a ochranu biodiverzity na Zemi.
4. Chceme zvýšiť povedomie občanov o klimatickej kríze a jej efektívnych riešeniach.
5. Dodržiavame princípy demokracie a ľudské práva.
6. Sme ústretoví a tolerantní ku všetkým ľuďom, ceníme si našu rôznorodosť.
7. Máme pozitívny prístup k problémom, cítime zodpovednosť a odhodlanie zmeniť veci k lepšiemu.

8. Sme nestraničke, nezávislé a neziskové zoskupenie ľudí.
9. Sme za systémové zmeny bez násilia, obviňovania a ponižovania.
10. Každý, kto sa chce pridať k Znepokojeným matkám, nasleduje tieto základné princípy a hodnoty.

Náš cieľ

Ciele občianskeho združenia sú:

- a) Informovať a šíriť aktuálne vedecké poznatky, zvyšovať povedomie občanov o klimatickej kríze a jej efektívnych riešeniach
- b) Spájať všetkých ľudí, ktorí sú znepokojení súčasným stavom životného prostredia a požadujú zodpovedný prístup spoločnosti voči hrozbe ekologického kolapsu Zeme
- c) Podporovať politiky a riešenia uplatňujúce účinné systémové opatrenia na zmiernenie klimatickej zmeny, predovšetkým na znižovanie emisií skleníkových plynov a ochranu globálnej biodiverzity

Členovia a organizačná štruktúra občianskeho združenia

Občianske združenie Znepokojené matky má plochú organizačnú štruktúru.

Predsedyňa občianskeho združenia: Lucia Szabová

Výkonná rada: Ivana Nemethová, Dorota Osvaldová

Kontrolná rada: Viera Kaštílová Tonková

Členky: Miroslava Žilinská, Mária Horská, Martina Rundes, Barbora Gabrižová, Lenka Mrvová, Martina Kedrová, Nora Krajniaková

Prehľad aktivít

Zrýchľujúca sa klimatická kríza je najväčšou krízou, akej ľudstvo čelí. Už dnes trpíme na Slovensku suchom, nerovnomernými zrážkami, ktoré sa rýchlejšie menia na povodne,

silnejúcimi búrkami, silnejúcimi veternými javmi, horia nám lesy a vysychajú vodné zdroje. Všetky tieto javy nielenže priamo ohrozujú ľudí, ale majú dopad aj na poľnohospodárstvo, ekonomiku, a tým aj ceny potravín, elektriny a základných komodít. Najohrozenejšou skupinou obyvateľstva sú nízkopríjmové domácnosti, starší ľudia, ženy a deti a zdravotne znevýhodnení občania.

V roku 2022 sme realizovali viacero zaujímavých aktivít a kampaní. Cieľom našich aktivít je upozorňovať na postupujúcu klimatickú krízu a riziká s ňou spojené, ale aj na dôležité opatrenia (mitigačné a adaptačné), ktoré musíme prijať v každej oblasti nášho života. V rámci klimatickej krízy sa venujeme najmä téme udržateľnej mobility, obnoviteľných zdrojov energie, udržateľného urbanizmu a zeleným mestám, upozorňujeme na greenwashing, ale dotýkame sa aj tém ako cirkulárna ekonomika a nerastové hospodárstvo, klimatická spravodlivosť...

Naším zámerom je vytvorenie verejného tlaku na štát, ale aj samosprávy, ktorý má urýchliť prijatie systémových zmien, pretože tie nám pomôžu rýchlejšie a efektívnejšie znížiť emisie skleníkových plynov, prejsť na zelenú ekonomiku a zmierniť dopady klimatickej krízy na ľudí a ich životy.

Vychádzame pri tom zo záverov šiestej vedeckej správy panelu OSN, IPCC, ktorá vyšla vo februári 2023, a ktorá hovorí, že na prijatie opatrení a zníženie emisií skleníkových plynov máme už iba posledných 7 rokov.

Najčastejšie typy aktivít:

- tlak na politikov na národnej aj samosprávnej úrovni
- mobilizačné aktivity (petície, zasielanie listov, eventy)
- budovanie komunity
- šírenie osvedy o klimatickej zmene a hnutí (diskusie a prednášky pre verejnosť, školy a inštitúcie, účasť na trhoch, jarmokoch a festivaloch)
- rozhovory a diskusie v médiách na danú tému
- nenásilné zhromaždenia alebo pochody
- písanie pravidelných príspevkov na naše sociálne siete - Facebook a Instagram

Občasné aktivity:

- písanie odborných komentárov a článkov

Hlavné kampane v roku 2022: Znepokojené turné a kampaň Vlaky na jednotku

Znepokojené turné je naša kampaň financovaná crowdfundingovo, cez platformu Donio, kde sa nám v roku 2021 podarilo vyzbierať od verejnosti finančné prostriedky na naše cesty po Slovensku. Vznikli sme v Bratislave, ale znepokojenie je všade na Slovensku. Od začiatku sme chceli vyraziť mimo hlavné mesto a konečne sme mohli začať. Navštívili sme Košice, Trenčín,

Hlohovec, Žiar nad Hronom, Žilinu, Dolnú Krupú, Liptovský Mikuláš a Považskú Bystricu, kde sme sa stretli s miestnymi iniciatívami a zúčastnili sa ich podujatia. Všetky stretnutia sa týkali vzájomného prepájania sa a podpory v téme ochrany klímy, udržateľnejšieho života a osvedy. Okrem miestnych iniciatív sme sa v niektorých mestách stretli aj s primátormi (Žilina, Žiar nad Hronom) a prediskutovali možnosti opatrení na zmiernenie dopadov zmeny klímy.

Kampaň Vlaky na jednotku sme spustili v septembri 2022 aktivitou priamo pred Ministerstvom dopravy, kde sme upozornili na dôležitosť vlakovej dopravy na Slovensku a jej výrazného poddimenzovania. V ten istý deň sme spustili aj petíciu za podporu kvalitnejšej vlakovej dopravy, bezpečnejšej infraštruktúry, lepších služieb a bezbariérových staníc. Ak chceme znižovať emisie z dopravy, verejná doprava je základom, ktorý treba rozvíjať. A nás už dlhšie znepokojuje, že sa to nedeje.

Dlhodobu sa venujeme aj doprave v mestách a najmä bezpečnosti. Tragická nehoda na Zochovej v Bratislave nás preto veľmi zasiahla. Pochod za obeť tejto tragédie bol len jednou z aktivít, v rámci ktorých sa snažíme, aby sme sa cítili na uliciach bezpečne. Je to problém s ktorým sa stretávame každý deň. Bezpečne sa hýbať po uliciach nie je samozrejmosť. Spomalenie dopravy nie je len o bezpečnosti, je o nastavení nášeho prístupu k životu v mestách a obciach a jedným z dobrých riešení znižovania emisií a skvalitnenia života obyvateľiek.

Našou dlhodobou snahou je prízvukovať urgenciu riešenia klimatickej krízy politikom. V roku 2022 sme pokračovali v snahe komunikovať s predsedom vlády SR Eduardom Hegerom. Klimatická zmena sa týka všetkých oblastí života a potrebuje spoločnú snahu celej vlády na jej riešenie. Pre predsedu vlády by mala byť jednou z priorit. Na valentína sme odovzdali na Úrad vlády Valentínku s pozvaním na "rande". Premiér naše pozvanie prijal. Vzhľadom na skoré vypuknutie vojny na Ukrajine sme však stretnutie odložili.

Vojna na Ukrajine nás zasiahla asi ako každého človeka. Okrem neospravedlniteľnej agresie priniesla aj uvedomenie, že naša závislosť na ruských zdrojoch nás robí zraniteľnými. V spolupráci s iniciatívou Mier Ukrajine sme vyvinuli snahu a úrýchlené zastavenie odberu fosílnych zdrojov z Ruska. Súčasťou aktivít bolo zhromaždenie na podporu obeť vojny, pochod matiek v spolupráci s ukrajinskými matkami a nakoniec sme naše požiadavky predostreli aj osobne predsedovi vlády. V rámci roka sme vystúpili aj na rôznych podujatiach Mier Ukrajine. Klimatická kríza nie je odtrhnutá od iných tém a jej riešenia veľmi často pomáhajú aj v iných oblastiach.

Sme súčasťou Klimatickej koalície od jej vzniku. Do spolupráce rôznorodých organizácií, ktorá sa zameriava na zlepšenie systémových nastavení ochrany klímy prinášame spojenie s bežnými ľuďmi a mobilizačné aktivity. Zapojili sme sa do viacerých aktivít či už zbieraním

podpisov pod pripomienky alebo aj pomocou s odovzdaním fosílnej Moreny Ministerstvu životného prostredia, ako pripomienky, že potrebujeme silný klimatický zákon. Klimatická koalícia je iniciatíva a svoju činnosť organizuje cez členské organizácie. Minulé roky sme poskytovali koalícii aj zázemie na podávanie grantu na jej činnosť.

Ďakujeme našim darcom

Ďakujeme všetkým našim pravidelným a nepravidelným darcom a podporovateľom.

Celková suma všetkých darov nášmu občianskemu združeniu dosiahla v roku 2022 úroveň 829,14 Eur.

Hospodárenie

Občianske združenie Znepokojené matky je prijímateľom dvoch grantov, ktoré sú cezročné - poskytujú sa na obdobie od 1.7. daného roka, do 30.6. nasledujúceho roka. Poskytovateľom grantu je European Climate Foundation (ECF). Z týchto dvoch grantov Znepokojené matky na svoju činnosť používajú iba jeden grant označený ako ECF15. Druhý grant označený ako ECF50 je určený na činnosť Klimatickej koalície, ktorá je iniciatívou a svoju činnosť financuje formálne cez členské organizácie.

Príjem za rok 2022	ECF15 - Znepokojené matky	ECF50 - Klimatická koalícia
Grant ECF	15 000	49 845
Dary	829,14	-
Spolu:	15 829,14 EUR	49 845 EUR
Príjmy celkom:	65 674,14 EUR	

Náklady za rok 2022	ECF15 - Znepokojené matky	ECF50 - Klimatická koalícia
Materiálové náklady	2 143,08	-
Služby	3860	46 406,52
Mzdy, poistné a príspevky	5327,36	2148,01
Prevádzková réžia	48,34	-
Ostatné náklady	2 841,36	1155,45
Spolu	14 220,14 EUR	49 709,98 EUR
Sociálny fond	- 15,27	
Výdavky celkom	63 914,85 EUR	

Ekonomické výsledky

Celkové výnosy

Celkové výnosy predstavujú čiastku 65 674,14 EUR.

Celkové náklady

Celkové náklady predstavujú čiastku 63 914,85 EUR. Z toho najvyššiu položku v nákladoch ECF50, vo výške 46 406,52 EUR tvoria "služby", kde sú zahrnuté prevažne náklady na pracovníkov, ktorí pracujú na inú ako zamestnaneckú zmluvu.

V Bratislave 23.5.2023